

Sidosryhmät arvioivat ilmastosuunnitelman toimenpiteiden vaikuttavuutta ja hyväksyttävyyttä

Ympäristöministeriö järjesti 8.4. työpajatilaisuuden, jossa kuultiin eri sidosryhmien näkemyksiä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman tueksi. Työpajatilaisuudessa esiteltiin alustavia päästövähennystoimenpiteitä liikenteen, maatalouden ja rakennusten energiankäytön teemoissa.

Kustakin teemasta esitettiin ilmastosuunnitelmaa valmistelevien virkamiesten puheenvuoro sekä tutkijan kommenttipuheenvuoro. Puheenvuorojen jälkeen oli työpajaosuus, jossa osallistujat esittivät näkemyksiään alustavista ilmastosuunnitelman toimenpiteistä ja ideoita päästövähennysten saavuttamiseksi sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi.

Liikenteen ohjaukseen toivotaan ensisijaisesti tukia ja kannustimia

Saara Jääskeläinen liikenne- ja viestintäministeriöstä esitteli fossiilittoman liikenteen tiekartan alustavia toimenpiteitä. Tällaisia olivat mm. tuet ja kannustimet fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen ja autokannan uudistamiseen, jakeluvelvoitteen kasvattaminen, etätyön edistäminen sekä uudet liikenteen palvelut.

Heikki Liimatainen Tampereen yliopistosta korosti kommenttipuheenvuorossaan, että tiekartta sisältää oikeita tavoitteita ja monipuolisen valikoiman toimenpiteitä, mutta on tärkeää varmistaa, että toimenpiteiden ohjauskeinot ovat riittävän vaikuttavia. Liimatainen ehdotti erityisesti fossiilisten polttoaineiden myyntikieltoa vuoteen 2045 mennessä.

Tilaisuuden osallistujien näkökulmasta vaikuttavimpina ja tärkeimpinä pidettiin erityisesti vaihtoehtoisten käyttövoimien edistämistä ja ajoneuvokannan uudistamiseen liittyviä ohjauskeinoja. Etenkin tuet kestäväan liikkumiseen - julkiseen liikenteeseen, pyöräilyyn sekä päästöttömään autoiluun - koettiin tärkeimmiksi. Jakeluvelvoitteen nostaminen miellettiin yhdeksi keskeisimmistä fossiilittoman liikenteen ohjauskeinoista. Myös hintaohjaus, kuten fossiilisten polttoaineiden hinnankorotukset ja ruuhkamaksut nähtiin vaikuttavana, mutta hyväksyttävyyden ja oikeudenmukaisuuden näkökulmasta toivottiin mieluummin porkkanoita keppien sijaan.

Maatalouden päästövähennyksiin toivottiin turvemaidilla viljelystä luopumista ja kasvipohjaisen ruokavalion edistämistä

Birgitta Vainio-Mattila maa- ja metsätalousministeriöstä kertoi alustavista maatalouden ja ruuan päästövähennystavoitteista. Alustaviin ohjauskeinoihin kuuluivat mm. eloperäisten maiden monivuotinen viljely, kosteikkometsitys, maaperän hiilensidonnain lisääminen, ruokahävikin vähentäminen sekä biokaasutuotannon lisääminen.

Teea Kortetmäki Jyväskylän yliopistosta muistutti kommenttipuheenvuorossaan erityisesti turvepeltojen luopumisen ja niiden ennallistamisen merkityksestä sekä kotimaisen kasviproteiinin hyödyntämisen edistamisestä. Samoja näkökulmia nostettiin myös osallistujien puolelta. Sidosryhmien edustajat korostivat, että on tärkeää tarkastella eri keinojen hyötyjä kokonaisvaltaisesti huomioiden ilmasto, monimuotoisuus, talous sekä sosiaalinen ja alueellinen oikeudenmukaisuus. Osallistujat muistuttivat myös, että maataloustoimien päästövähennyksistä viestittäessä on tärkeää olla syyllistämättä maanviljelijöitä.

Öljylämmityksestä luopuminen ja energiatehokkuuden edistäminen vähentävät rakennusten päästöjä

Lea Gynther Motivasta esitteli tilaisuudessa Suomen korjausrakentamisen strategiaa, jonka tavoitteena on vähentää rakennusten hiilidioksidipäästöjä vuoden 2020 alusta 90 % vuoteen 2050 mennessä. Puheenvuorossa esiteltiin myös fossiilisen öljylämmityksen asteittaista luopumista.

Terttu Vainio VTT:stä alleviivasi rakennusten lämmitysmuotojen merkitystä päästövähennyksissä sekä energiankulutuksen seurannan ja ohjauksen vaikutusta rakennusten energiankäytön tehostamisessa. Myös osallistujat korostivat energiatehokkuuden merkitystä, kuten energiatehokkuusnormien kiristämistä sekä öljylämmityksestä luopumista. Energiakorjauksissa toivottiin kuitenkin huomioon otettavan sosiaalinen oikeudenmukaisuus etenkin pienituloisten osalta. Energiakorjausten tukien toivottiin olevan riittävän suuria ja kannustavia. Myös informaatio-ohjaus, esimerkiksi energianeuvonta ja viestintä kotien energiansäästöstä, koettiin tärkeäksi.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja hyväksyttävyyys ilmastosuunnitelman tavoitteena

Avoin ja kansalaisia kuuleva menettely toimii ilmastosuunnitelman valmistelun periaatteena. Tähän asti erilaiset sidosryhmät ovat saaneet tietoa valmistelun etenemisestä 19.1. pidetyssä Ilmastosuunnitelma 2035 –webinaarissa, ja lisäksi kansalaisille suunnattu ilmastokysely keräsi huikeat 18 000 vastausta. Eri osapuolien näkemyksiä tullaan vielä keräämään kevään aikana Saamelaiskäräjien neuvottelutilaisuudessa, satunnaisotannalla muodostetussa kansalaisraadissa, ilmastopolitiikan pyöreän pöydän käsittelyssä sekä oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta koskevilla tilaisuuksilla. Tavoitteena on tuottaa tietoa ja kehittää ratkaisuja mahdollisimman oikeudenmukaisen ilmastopolitiikan valmistelun tueksi.